

บทสรุป การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภายใต้กฎหมายวินัยการเงินการคลัง

นายมนเทียร เจริญผล
รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

หลักกฎหมายมหาชน

หลักกฎหมายเอกชน

จนท.ของรัฐที่ได้รับการ
แต่งตั้งตามกฎหมาย

ประชาชนทั่วไป

หลักการ

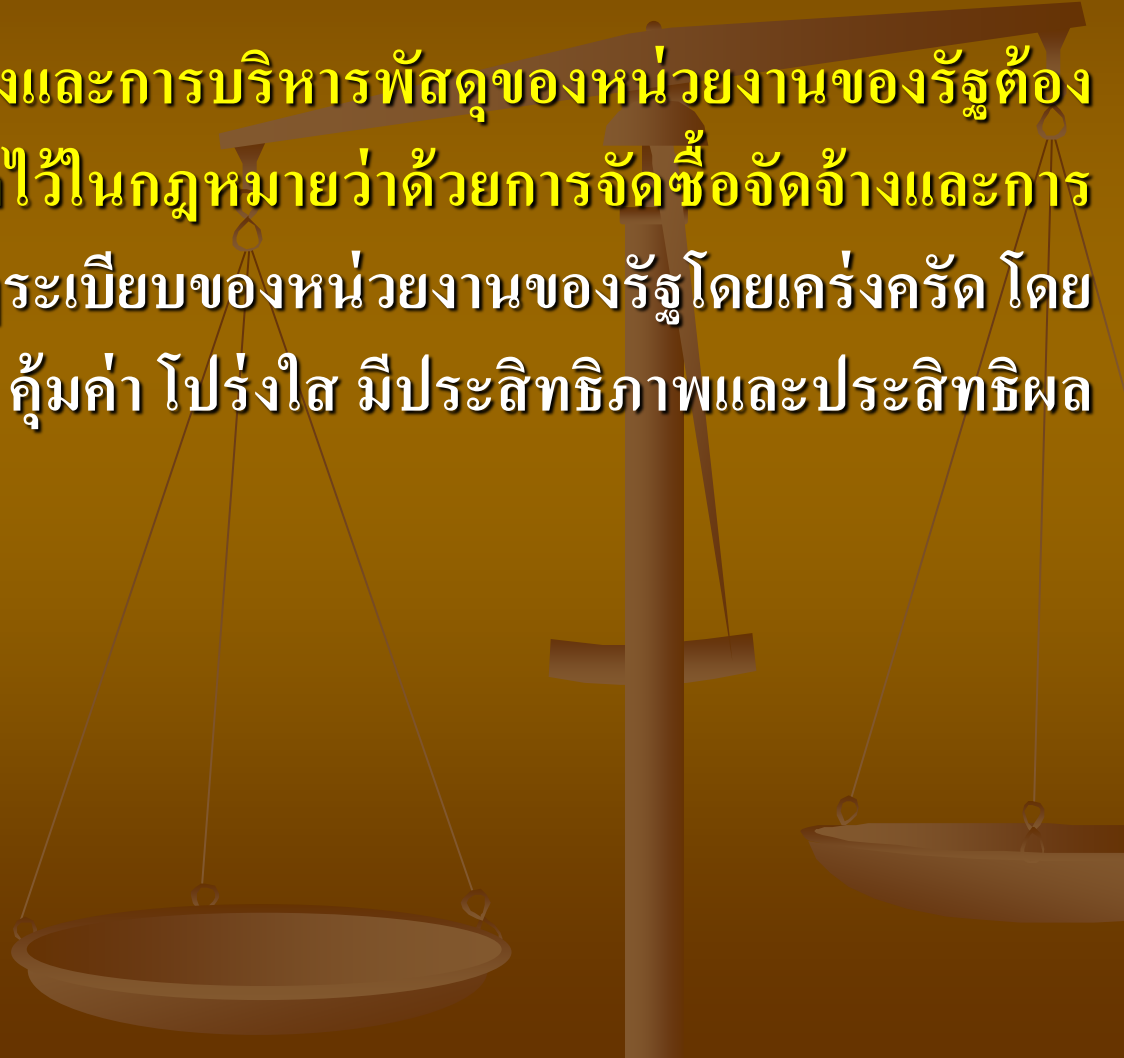
จะกระทำการสิ่งใดได้ **ต้อง** มี
กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
ของทางราชการกำหนดให้
อำนาจไว้เท่านั้น
(กฎหมายจำกัดสิทธิ์)

สามารถกระทำการสิ่งใดๆ
ได้ทุกอย่าง ถ้าไม่มีกฎหมาย
ระเบียบ ข้อบังคับของทาง
ราชการห้ามไว้

พรบ.วินัยการเงินการคลังของรัฐพ.ศ.๒๕๖๑

มาตรา ๓๗ หน่วยงานของรัฐจะก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงินได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมาย

มาตรา ๔๘ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ หรือตามกฎหมายระเบียบของหน่วยงานของรัฐโดยเคร่งครัด โดยต้องดำเนินการด้วยความสุจริต คู้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ

มาตรา ๕ การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้าง ให้หน่วยงานของรัฐ คำนึงถึง

- ❖ คุณภาพ
- ❖ เทคนิค
- ❖ วัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ
- ❖ **ห้ามมิให้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะ**ของพัสดุให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือของผู้ขายรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ
- ❖ เว้นแต่พัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างนั้นมียี่ห้อเดียวหรือจะต้องใช้อะไหล่ของยี่ห้อใดก็ให้ระบุยี่ห้อนั้นได้

ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำราคากลาง

- กำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง

---คำนวณปริมาณงานผิดพลาด

- กก.กำหนดราคากลาง

100 %

- ฝ่ายพัสดุ

- %

- ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น-กลาง/ผู้ผ่านงาน

- %

- ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง/ผู้อนุมัติ

- %

- กำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง

---ใช้ค่า Factor F /ราคาวัสดุ ไม่ถูกต้อง

- กก.กำหนดราคากลาง

70 %

- ฝ่ายพัสดุ

15 %

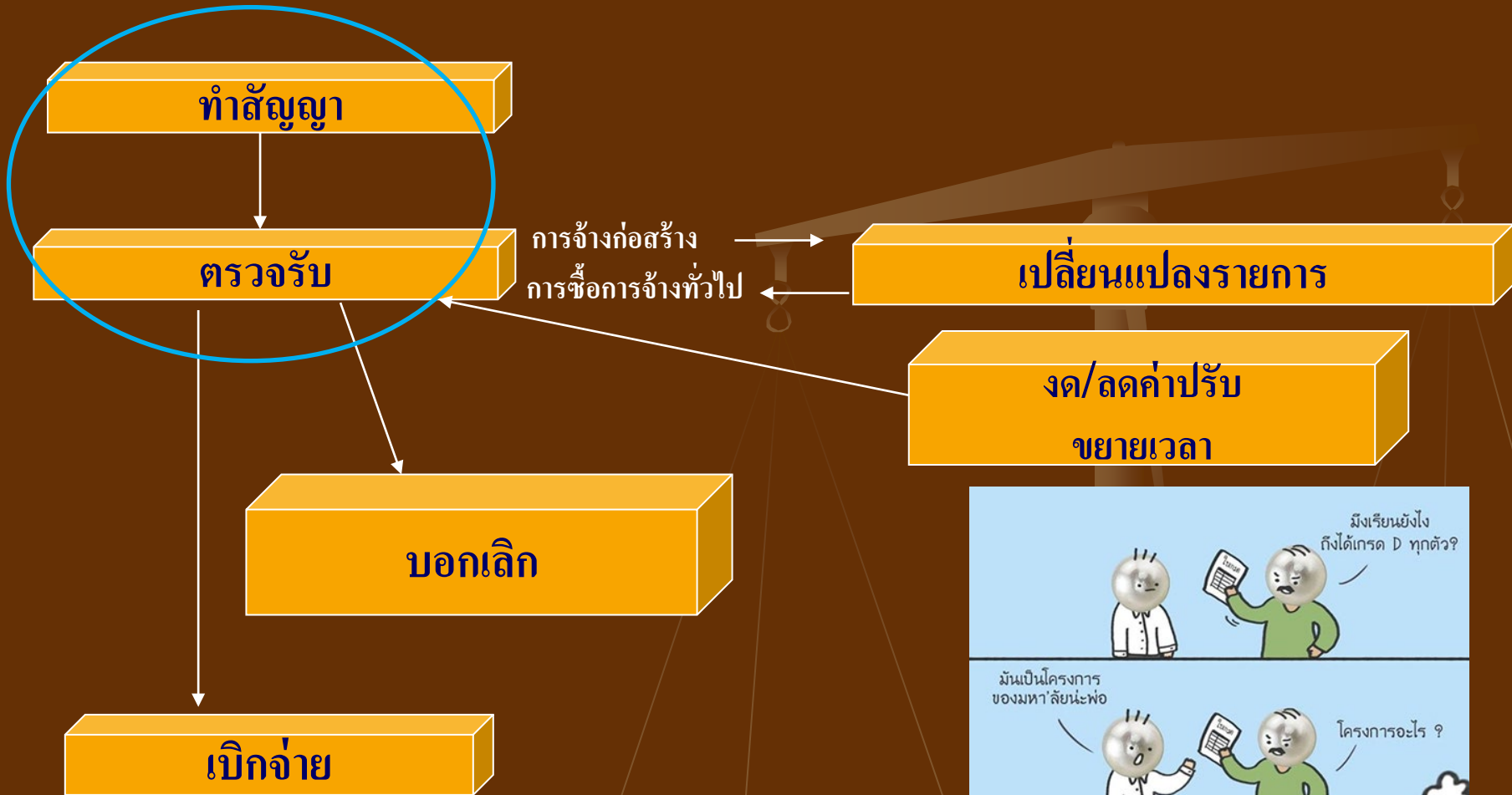
- ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น-กลาง/ผู้ผ่านงาน

10 %*

- ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง/ผู้อนุมัติ

5 %*

การบริหารสัญญา

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา

สัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามแล้วจะแก้ไขไม่ได้ (มาตรา ๙๗) เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาอนุมัติให้แก้ไขได้

- (๑) เป็นการแก้ไขตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุด(ตามมาตรา ๙๓ วรรคห้า)
 - (๒) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง หากการแก้ไขนั้นไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียประโยชน์
 - (๓) เป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ
 - (๔) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
 -
- การแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หากมีความจำเป็นต้องเพิ่มหรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาส่งมอบหรือระยะเวลาในการทำงาน ให้ตกลงพร้อมกันไป

การงดหรือลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาให้แก่คู่สัญญา

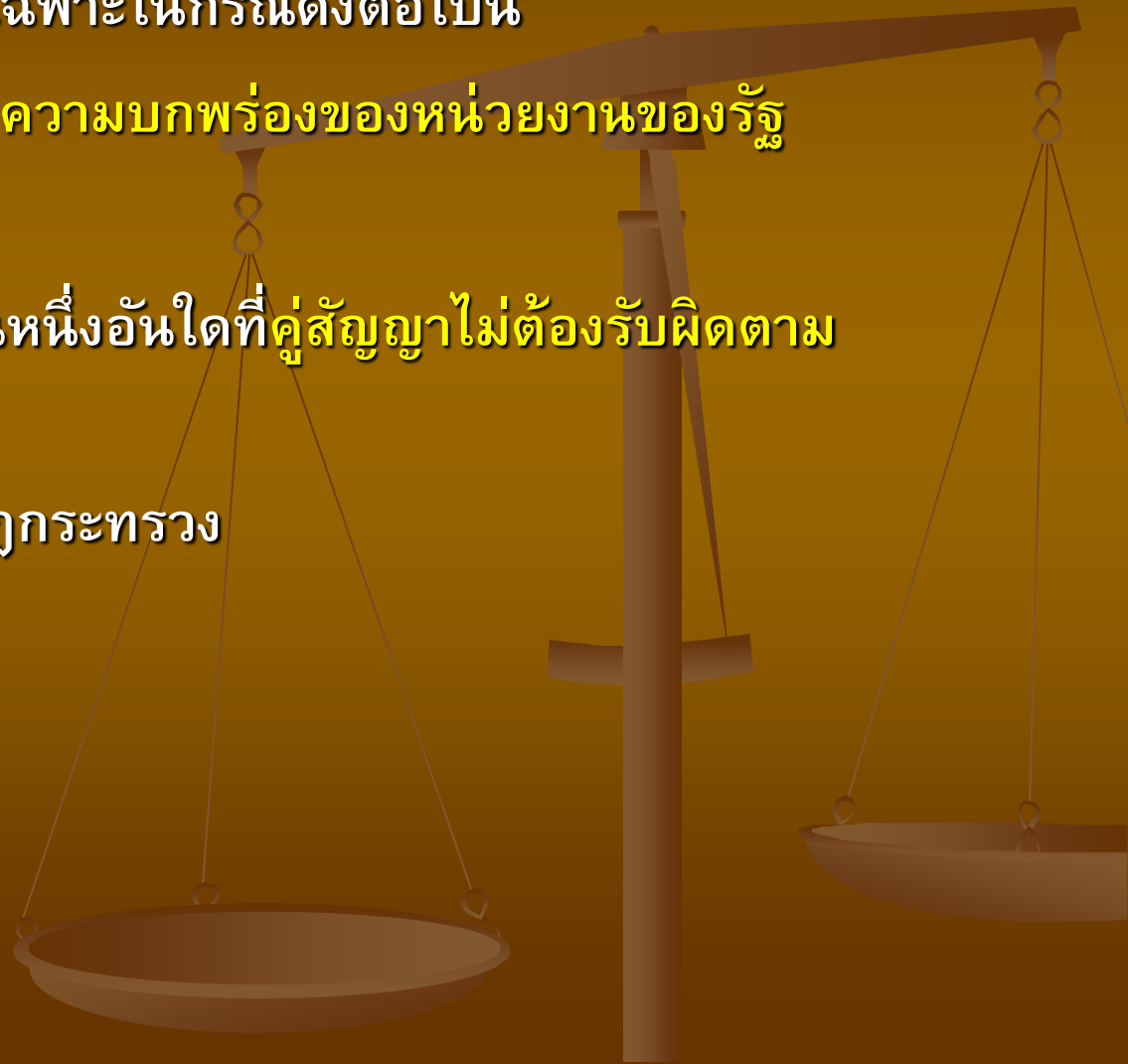
มาตรา ๑๐๒ การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ

(๒) เหตุสุดวิสัย

(๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

(๔) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานซื้อหรืองานจ้าง

(๑) ตรวจรับพัสดุ ณ ที่ทำการของผู้ใช้พัสดุนั้น หรือสถานที่ซึ่งกำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง

(๒) ตรวจรับพัสดุให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักฐานที่ตกลงกันไว้ สำหรับกรณีที่มีการทดลองหรือตรวจสอบในทางเทคนิคหรือทางวิทยาศาสตร์ จะเชิญผู้ชำนาญการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับพัสดุนั้นมาให้คำปรึกษา หรือส่งพัสดุนั้นไปทดลองหรือตรวจสอบ ณ สถานที่ของผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒินั้น ๆ ก็ได้ ในกรณีไม่สามารถตรวจนับเป็นจำนวนหน่วยได้ ให้ตรวจรับตามหลักสถิติ

(๓) ให้ตรวจรับพัสดุในวันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างนำพัสดุมาส่ง และให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด

(๔)

(๕)

(๖)

(๗) ถ้ากรรมการตรวจรับพัสดุบางคนไม่ยอมรับพัสดุ โดยทำความเห็นแย้งไว้ ให้เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาสั่งการ ถ้าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐสั่งการให้รับพัสดุนั้นไว้จึงดำเนินการตาม (๔) หรือ (๕) แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๘ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุหรือตามกฎระเบียบของหน่วยงานของรัฐโดยเคร่งครัด

พรบ.การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๐

เช่น การแบ่งซื้อแบ่งจ้างโดยมิชอบ การกำหนด **TOR** หรือราคากลางในลักษณะกีดกันหรือเอื้อประโยชน์ การดำเนินการจัดหาโดยไม่ชอบ หรือการบริหารสัญญาโดยไม่ถูกต้อง ทำให้รัฐได้รับความเสียหาย

เกณฑ์การพิจารณาความผิดกฎหมายวินัยการเงินการคลัง

ต้องพิจารณาองค์ประกอบตามลำดับดังนี้

๑. เป็นหน่วยรับตรวจ ตาม พ.ร.บ.วินัยการเงินการคลัง พ.ศ.2561 หรือไม่ และ
๒. เป็นความผิดตามกฎหมายและระเบียบ ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุ ตามมาตราหรือข้อใด และ
๓. เป็นการกระทำความผิดตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.วินัยการเงินการคลัง พ.ศ.2561 มาตราใด

วินัยการเงินการคลัง

มาตรา ๙๕ ในกรณีตรวจพบข้อบกพร่องในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

๑. ไม่มีลักษณะเป็นการทุจริตและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะแจ้งให้ผู้รับตรวจทราบเพื่อกำกับดูแลมิให้เกิดข้อบกพร่องอีกก็ได้

๒. ในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจ หรือมีลักษณะจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้ผู้รับตรวจพิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการชดเชยค่าเสียหายต่อรัฐหรือหน่วยรับตรวจต่อไป หรือดำเนินการทางวินัย แล้วแต่กรณี และเมื่อผู้รับตรวจดำเนินการแล้วให้แจ้งให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินทราบ

มาตรา ๙๖ กรณีที่ผู้รับตรวจไม่ดำเนินการตาม ๒. ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะเสนอต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้ลงโทษทางปกครองก็ได้

มาตรา ๙๗ กรณี

๑. **เจ้าหน้าที่ของรัฐ**ซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่า
ด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ **จงใจไม่ปฏิบัติ**ตามกฎหมายว่า
ด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ**และเป็นกรณีที่ไม่อาจถูก**
ดำเนินการตามมาตรา ๙๕ วรรคสาม

๒. **ผู้รับตรวจไม่ดำเนินการทางวินัย หรือทางละเมิดกับ**
เจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่ผู้ว่าราชการกำหนด**ตามมาตรา ๙๖**
-ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเสนอต่อคณะกรรมการตรวจ
เงินแผ่นดินให้ลงโทษทางปกครอง**แก่ผู้นั้นก็ได้**

กรอบการเสนอเรื่องลงโทษทางปกครอง

1.กรณีหัวหน้าหน่วยงาน

1.1 ผู้รับตรวจไม่ดำเนินการวินัยหรือละเมิดภายในระยะเวลาที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด หรือจงใจไม่ปฏิบัติตาม พรบ.วินัยการเงินการคลัง

และ

1.2 ไม่มีเหตุอันสมควร

2.กรณีเจ้าหน้าที่(รวมถึงหัวหน้าหน่วยงานซึ่งกระทำความผิดเองด้วย)

2.1 จงใจไม่ปฏิบัติตาม พรบ.วินัยการเงินการคลังและไม่อาจดำเนินการทางวินัยหรือทางละเมิดได้(ม.95 วรรคสาม)

หรือ

2.2 เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ถูกดำเนินการทางวินัยหรือทางละเมิดภายในระยะเวลาตามที่ผู้ว่าการกำหนด(ม.96)

-ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะเสนอต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้ลงโทษทางปกครองแก่ผู้นั้นก็ได้

โทษทางปกครอง

มาตรา ๙๘

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ตำหนิโดยเปิดเผยต่อสาธารณะชน

(๓) ปรับทางปกครอง (เป็นเงินไม่เกินเงินเดือน ๑๒ เดือน)

การพิจารณาโทษทางปกครอง ให้ คตง.คำนึงถึง

(๑) ความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำความผิด

(๒) ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น